

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 11 0 К 001636 09 Кж
Бања Лука, 24.12.2009. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија мр Вељка Икановића, као предсједника вијећа, Слободана Милашиновића и Војислава Димитријевића, као чланова вијећа, уз учешће записничара Соње Матић, у кривичном предмету против оптуженог М. М., због кривичног дјела угрожавање јавног саобраћаја из члана 410. став (3) у вези са ставом (1) Кривичног закона Републике Српске, одлучујући о жалбама окружног тужиоца из Бање Луке и браниоца оптуженог Р. Д., адвоката из Б. Л., изјављених против пресуде Окружног суда у Бања Луци број: 11 0 К 001636 09 К од 29.09.2009. године, у сједници вијећа на коју су приступили замјеник републичког тужиоца Бранка Милошевић, оптужени и његов бранилац, дана 24.12.2009. године, донио је

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважавају се жалбе окружног тужиоца из Бања Луке и браниоца оптуженог, укида пресуда Окружног суда у Бања Луци број: 11 0 К 001636 09 К од 29.09.2009. године и одређује одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 11 0 К 001636 09 К од 29.09.2009. године оптужени М. М. оглашен је кривим због кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став (3) у вези са ставом (2) Кривичног закона Републике Српске (у даљем тексту: КЗРС) и осуђен на казну затвора у трајању од 1 (једне) године. На основу члана 108. став (3) Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП) оштећена К. В. са имовинскоправним захтјевом упућена је на парницу, оптужени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 1.664,80 КМ и паушал од 150,00 КМ, као и накнаду и нужне издатке браниоца, који ће бити одређени посебним рјешењем.

Против те пресуде жалбу су благовремено изјавили окружни тужилац из Бања Луке због погрешно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да Врховни суд преиначи побијану пресуду у правној квалификацији дјела, и бранилац оптуженог због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка г) и

j) ЗКП, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, погрешне примјене материјалног права и одлуке о кривичној санкцији, са приједлогом да се жалба уважи, побијана пресуда укине и одреди одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске или да се оптуженом изрекне најблажа кривична санкција.

Окружни тужилац није подносио одговор на жалбу, а у одговору на жалбу окружног тужиоца бранилац оптуженог предлаже да се жалба окружног тужиоца одбије, а жалба браниоца уважи.

На сједници вијећа замјеник републичког тужиоца је изложила жалбу окружног тужиоца, са приједлогом да се ова жалба уважи, побијана пресуда укине и одреди претрес пред Врховним судом Републике Српске.

Бранилац оптуженог је изложио жалбу и приједлоге из жалби, као и одговор на жалбу тужиоца, а оптужени је прихватио жалбу свога браниоца.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 320. Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст („Службени гласник Републике Српске“ број 100/09 – у даљем тексту: ЗКП), овај суд је одлучио као у изреци из сљедећих разлога:

Жалбом окружног тужиоца првостепена пресуда се побија само због погрешно утврђеног чињеничног стања, сматрајући да је првостепени суд правилно утврдио постојање кривичног дјела, али не и кривичне одговорности, односно правне квалификације кривичног дјела од стране суда. Жалба сматра правилном пресуду и у дијелу која се односи на одлуку суда о кривичној санкцији, имовинскоправном захтјеву и трошковима поступка, али сматра погрешном правну квалификацију у првостепеној пресуди јер се ради о евентуалном умишљају, како је то квалификовано од стране окружног тужиоца, а не свјесном нехату, како је то квалификовано од стране првостепеног суда. У суштини, дакле, жалба окружног тужиоца тврди да је првостепена пресуда резултат погрешне примјене кривичног закона у правној оцјени радњи оптуженог критичног догађаја на погрешно утврђеним одлучним чињеницама.

Приговори жалбе браниоца оптуженог, сведени на заједнички именилац, у суштини се свде на изричито исказано становиште манифестовано у тврдњи да оптужени није починио кривично дјело, за које је оглашен кривим побијаном пресудом, и на тврдњи да је та пресуда резултат погрешне примјене кривичног закона у правној оцјени радњи оптуженог критичног догађаја на погрешно и непотпуно утврђеној чињеничној основи. При томе су, према становишту жалбе, почињене битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став (1) тачка г) и j) ЗКП, што одговара члану 311. став (1) тачка г) и j) Закона о кривичном поступку – Пречишћени текст, јер је повријеђено право на одбрану оптуженог, а пресуда је неразумљива, нејасна и противрјечна изведеним доказима. У сегменту којим се побија одлука о казни жалба сматра да је казна затвора престога износећи при томе низ олакшавајућих околности.

Основани су приговори жалбе браниоца оптуженог засновани на тврдњи да је побијана пресуда захваћена битном повредом кривичног поступка из члана 303 став (1) тачка j) ЗКП који се по жалби браниоца манифестује тако што се из диспозитива (изреке) побијане пресуде види да суд изводи закључак да је узрок саобраћајне незгоде да оптужени нема положен возачки испит, да је управљао технички неисправним возилом, при чему се не наводи у чему се састоји та техничка неисправност, да је управљао моторним возилом неприлагођеном брзином јер није возњу прилагодио дужини видног поља, не наводећи шта значи појам видног поља и тако што диспозитив (изрека) пресуде не садржи бланкетни пропис који прописује забрањену радњу и узрочно-последичну везу између ове радње са насталом саобраћајном незгодом. С друге стране, по ставу жалбе окружног тужиоца и жалбе браниоца оптуженог, суд није дао ваљано образложење зашто је овакво поступање оптуженог квалификовао као нехатно, а не као умишљајно поступање, како то приговара жалба тужиоца, односно није дао образложење које чињенице су битне за пресуђење у овом предмету и није навео ваљане разлоге за такав став, како то види жалба браниоца оптуженог.

Аргументима жалби основано је доведено у питање правилност чињеничних утврђења побијане пресуде у погледу кршења саобраћајних прописа од стране оптуженог којим је проузрокована предметна саобраћајна незгода, а које су од значаја за правну квалификацију дјела и степен кривичне одговорности оптуженог и вриједносни значај датих разлога у образложењу побијане пресуде у погледу ових одлучних чињеница.

Према утврђењу побијане пресуде узрок конкретне саобраћајне незгоде је управљање возилом без положеног возачког испита, што је поступање противно одредби члана 172. став (1) Закона о основама безбједности саобраћаја Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ЗООБС), који прописује да моторним возилом у саобраћају на путу може да управља само лице које има важећу возачку дозволу, страну возачку дозволу или међународну возачку дозволу и неприлагођеном брзином, што је поступање противно одредби члана 43. став (1) ЗООБС-а, у коме су набројани најважнији саобраћајни услови (особине и стање пута, видљивост, прегледност, стање возила и терета и др.) према којима се мора подесити брзина кретања. Психички однос оптуженог према овим радњама, а слиједом чега се цијени и умишљај оптуженог, побијана пресуда у изреци цијени тако да је оптужени био свјестан да усљед таквог његовог чињења може наступити забрањена последица али је олако држао да ће је моћи спријечити или да она неће наступити. Овакво поступање оптуженог првостепени суд је правно оцијенио као кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став (3) у вези става (2) КЗ, дакле, извршено из нехата. Овако утврђење (које жалбе оспоравају) засновано је на налазу и мишљењу саобраћајног вјештака Н. В., датог на основу саобраћајно-техничког вјештачења нађених трагова саобраћајне незгоде прибављених увиђајном документацијом, записника о увиђаја, скице лица мјеста, фотодокументације, налаза и мишљења вјештака судске медицине и другим материјалним доказима проведеним у овом поступку.

Кривична дјела угрожавања јавног саобраћаја представљају бланкетна кривична дјела која својим садржајем упућују на посебне законе у којима су садржана правила понашања возача моторних возила и других учесника у саобраћају и могу бити посљедица повреда једне или више одредби ЗООБС-а. У изреци побијане пресуде, као узрок настанка саобраћајне незгоде у којој је једно лице изгубило живот, утврђено је непоштовање од стране оптуженог напријед наведених прописа ЗООБС-а. Међутим, за постојање овог кривичног дјела мора се утврдити узрочна веза између радње овог кривичног дјела (кршење саобраћајних прописа) и наступјеле посљедице (тешка тјелесна повреда, имовинска штета преко 3.000 КМ или смрт једног или више лица), па стога не постоји кривично дјело угрожавања јавног саобраћаја ако кршење саобраћајних прописа од стране оптуженог није у узрочној вези са наступјелом посљедицом. Дакле, и вожња моторног возила без положеног возачког испита, односно важеће возачке дозволе, треба да је у узрочној вези са насталом незгодом да би била остварена обиљежја кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја. Да би возач, који без возачке дозволе управља моторним возилом, био кривично одговоран за незгоду проузроковану његовим возилом, нужно је да је до незгоде дошло због његове неправилне, односно непрописне вожње.

У образложењу побијане пресуде (страна 12. пасус 3.) првостепени суд на несумњив начин утврђује да је предметна саобраћајна незгода узрокована кршењем од стране оптуженог одредби члана 172. став (1) и члана 43. став (1) ЗООБС-а и да се у радњама оптуженог стичу сви битни елементи кривичног дјела угрожавања јавног саобраћаја из члана 410. став (3) у вези са ставом (2) КЗ РС, а не кривичног дјела из члана 410. став (3) у вези са ставом (1) КЗ РС, како је наведено у правној квалификацији оптужнице. Негативним утврђењем да се понашање оптуженог не може квалификовати као безобзирно, грубо, обијесно вријеђање саобраћајних прописа, првостепени суд закључује да је оптужени, кршећи наведене прописе, био свјестан да усљед таквог његовог чињења може наступити забрањена посљедица али је олако држао да ће је моћи спријечити или да она неће наступити из чега произилази да је кривично дјело учињено из свјесног нехата. Наводећи облике начине кршења наведених прописа побијана пресуда утврђује да је оптужени управљао моторним возилом без положеног возачког испита, немајући практичне ни теоријске обуке, при чему се не образлаже свјест оптуженог о могућем наступању забрањене посљедице при оваквом управљању моторним возилом и узрочно-посљедична веза између вожње моторног возила без важеће возачке дозволе са наступјелом посљедицом. Када је у питању неприлагођена брзина побијана пресуда налази да је оптужени управљао технички неисправним возилом (свјест, односно знање да се управља технички неисправним моторним возилом, поготово када се ради о неисправности радне кочнице може бити преовлађујући при оцјени умишљаја оптуженог), а да брзину кретања није прилагодио дужини видног поља (средњих свјетала под којима је оптужени управљао возилом, како то произилази из налаза и мишљења саобраћајног вјештака), па је стога утврђена брзина од око 70 км/ч била неприлагођен датим условима, при чему се првостепени

суд не опредјељује који од ових облике кршења саобраћајних прописа узрок који је највише допринијео да до ове саобраћајне незгоде дође.

Према изложеном побијана пресуда је донесена уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 311. став (1) тачка ј) ЗКП јер нема разлога о одлучним чињеницама, због чега се ни чињенично стање, за сада, не може прихватити као правилно и потпуно утврђено, нити примјена Кривичног закона оцјенити правилном. Дакле, ради се о битним повредама на које је указано жалбама и због којих се пресуда мора укинути.

Обзиром да је првостепени суд починио поменути битну повреду одредаба кривичног поступка на које је указано жалбама због чега се пресуда мора укинути ваљало је жалбе уважити, а побијану пресуду укинути на основу овлаштења прописаног одредбом члана 329. став 1. тачка а) и б) ЗКП и одредити одржавање претреса пред овим судом. На претресу пред овим судом ће се отклонити поменуте битне повреде одредаба кривичног поступка, а у складу са правилима прописаним одредбом члана 323. истог законског прописа. Након тога, овај суд ће у својој пресуди оцјенити основаност и осталих навода изнесених у жалбама.

Записничар
Соња Матић

Предсједник вијећа
мр Вељко Икановић

Тачност отправка овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић